

ETHDIARI

Numerò 91
Dimars 27 d'abriu 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

PNB, EA, ERC E UM SIGNEN UN "ACÒRD DE MINIMS" ENTÀS ELECCIONS EUROPEÛES E PREVEN OBTIER 600.000 VÒTS

PNB, EA, ERC e Unió Mallorquina signèren ager ath maitin en Bilbao er acòrd de 'minims' tamb eth quau concorreràn amassa enes pròplèus eleccions municipaus coma Coalició Nacionalista + Europa dels Pobles. Es partits nacionalistes preven obtier 600.000 vòts, tamb es quaus arthenherien dus eurodeputats.

En acte de signatura, que se celebrèc tàs nau e mieja deth maitin ena sedença deth PNB (Sabin Etxea) en cap-lòc biscaïn, i èren es secretaris generaus d'aguesta formacion, Ricardo Ansotegi, d'EA e d'UM, Inaxio Oliveri e Bartolomé Vicens, atau com eth vicesecretari generau d'ERC, Joan Puigcercós.

Ansotegi e Oliveri coincidiren en exprimir era sua "grana satisfaccion" per acòrd, qu'afortís eth pacte arthenhut entre PNB e EA entà concórrer tàs comicis municipaus e foraus. Atau madeish, eth responsable d'Eusko Alkartasuna destaquèc era importància dera amassada d'esfòrci entre es desparières nacionalitats europèes entà pr'amor de defensar es sòns interessi economics, socials e politics.

Peth sòn cant, eth representant d'ERC, Joan Puigcercós, higeç qu'aguesta coalicion garantirà era existència d'un grop "discordant tamb eth discors monòton deth nacionalisme espanhòl", que represente es nacions sense Estat e que permeterà defensar eth dret d'autodeterminacion.

Bartolomé Vicens, d'Unió Mallorquina, qualifiquèc "d'exemplar" qu'es diuèrsi territòris amassen es sòns esfòrci e demòstren eth ca-

ractèr "dubèrt deth nacionalisme".

Toti eri qualifiquèren er acòrd de "puntuau e de minims", mès precisèren qu'a ua "trascendència superiora" pr'amor que possibilitarà crear un grop pròpri en Euròpa de nacions sense Estat, ath quau se i poderien integrar BNG, Coalición Canaria e Partido Andalucista, atau coma formacions europèes d'Escòcia, Galles e Flandes en cas d'obtier 13 eurodeputats de quate Estats.

CONTIENGUTS DER ACÒRD

En Euskadi e Navarra se presentaràn PNB e EA, en Catalonha e València ERC, ena Comunitat Baleara UM e entara rèsta der Estat era candidatura complèta. Er orde dera lista electorau serà entestat peth partit d'Arzallus, seguida deth de Carlos Garaikoetxea, en tresau lòc ERC, en quatau UM e en cincau un aute deth PNB.

En cas que Coalició Nacionalista + Europa dels Pobles obtengue un solet escon, es cinc ans de legislatura se despartiràn entre es candidats des quate partits de manèra proporcional ath nombre de vòts arthenhudi enes Comunitats Autònòmes. S'arthenhen mès d'un lòc tanben s'establirà eth temps en quau demoraràn segontes era quantitat de sufragis.

Era coalicion electorau designarà un organ de direccion nomenat Consell General, format tant per un membre dera executiva, o un organ parier, nomenat per cadun des partits, com pes deputats electes. Era presidència deth Consell serà prepausada per ERC e era secretaria designada peth PNB.

ERA OTAN AUFRÍS EMPARAMENT E SÒS A TOTI ES PAÏSI VESINS DE SÈRBIA

Era OTAN convertic ager es sèt païsi vesins de Iogoslàvia en bases entà atacar e escanar era activitat economica deth regim de Slobodan Milosevic. Ath delà, arthenhec a assegu-

rar eth sòn compromís d'assomir pendent un temps indeterminat en sòn territòri era acuelhuda de mès d'un milion de refugiadi albano-kosovars. A cambi, era OTAN garantirà ua ajuda economica multimilionària encara indeterminada e proteccion militar contra possibles agressions de Milosevic.

Romania, Eslovènia e Bulgària cedissen eth sòn espaci aèri entà que lo trauèssen es bombarders dera OTAN; Macedònia permet era estada en sòn terrador d'enquia 20.000 soldadi aliadi (ager n'acceptaue 4.000 mès d'Almanha e Reine Unit); e Albània, era estada d'auti 8.000 efectius e er escampilhament

des helicòpters Apache. Croàcia e Bòsnia tanben son dispasades a colaborar, com era rèsta, entà que non arribe materiau de guèrra e productes petrolifèrs tara republica Federada de Iogoslàvia a trauèrs deth sòn territòri. A cambi dera colaboracion d'aguesti païsi, era OTAN e era comunitat internacionau presentaràn "un plan d'estabilizacion entara region, non sonque tamb responses en ço que tòque ara seguretat, senon tanben tamb elements economics, comercials e d'ajuda institucionala tara democratizacion", afirmèc eth secretari generau dera Aliança, Javier Solana. Aguest se mostrèc optimista en que i aurà ja iniciatius, "enes pròplèus dies", mès es representants des païsi afectadi demanèren mès compromís e concrecion ath Conselh Atlàntic.

Era OTAN empare era celebracion dera Conferència convocada pera UE entath 27 de mai entà debàter un Plan d'Estabilitat entath sud-èst d'Euròpa, ena quau s'espleitaràn es mielhors vies entà ajudar politicament e economicament e en terren dera seguretat ad aqueri païsi.

UNIÓN ROMANÍ LAMENTE QUE SE DESBREMBE AS GITANI DE KOSOVO

Eth president dera Unión Romaní, Juan de Dios Ramírez Heredia, se planhèc sus eth desbrembe des gitans desplaçadi en Kosòvo, que "son uns 150.000 e non an arrés que les defense".

Pendent era sua intervencion en "Era imatge der aute", prumèr acte public deth Fòrum Universau des Cultures-Barcelona 2004, eth líder gitan considerèc que "pògues personas en Euròpa an ua coneishença minimament acceptabla sus es gitans". Ramírez Heredia hec ua crida entà qu'es mieis de comunicacion "siguen belligerant" tamb eth racisme e era xenofòbia e "gesquen en defensa" des mès fèbles.

Eth president dera Unión Romaní barrèc ua taula redona titulada "entà ua ciutat civiu multiculturala" e moderada pera directora dera division de Pluralisme Cultural dera Unesco, Katèrina Stenou.

Es jornades deth Fòrum Universau des Cultures-Barcelona 2004 acorropèren era passada dimenjada en La Pedrera de Barcelona ues 600 personas e compdèren

tamb era participacion d'ua trentea d'intellectuaus e especialistes d'a dotzea de païsi.

Eth Fòrum Universau des Cultures qu'ei un projècte presentat ara Unesco per Ajuntament de Barcelona, era Generalitat de Catalonha e eth Govern d'Espanha entà facilitar eth dialòg entre es pòbles, es cultures e es civilizacions, laguens d'un esperit de tolerància e patz.

VEUS DISCORDANTES EN REGIM DE BELGRAD

Vuk Draskovic, viceprumèr ministre de Iogoslàvia, se mostrèc dimenge a favor deth desplegament de tropes dera ONU en Kosòvo. Draskovic anoncièc, ath delà,

qu'en dues setmanes Nacions Unides aprovarà un plan conjunt rus-occidentau entath cessament dera ofensua aliada. Ath dessús d'oposà-se ara linha oficial de Belgrad, eth politic critiquèc un còp mès era propaganda tamb era quau eth regim de Milosevic bombarde ath sòn pòble.

Es paraules deth viceprumèr ministre qu'arri-

ben pògui dies dempús der intent non arthenhut per Viktor Chernomirdin de hèr de mejancèr. Aguest non arthenhec qu'eth president iogoslau acceptèsse ua fòrça multinacionau militar en sòn territòri. Milosevic sonque admeterie ua mission de caractèr civiu.

Considerat eth membre mès liberau deth Govern iogoslau, Draskovic entestèc es manifestacions massius qu'en 1986 demanèren era queiguda deth president deth país. D'enicmic passèc a colaborar tamb Milosevic. Per aquerò, es sues suspresius declaracions de dimenge poderien interpretà-se de dues faïçons: o ben vò hè-se tamb eth favor d'Occident o ben se tracte d'ua naua maniòbra de Belgrad.

DEMAN TOT SUS ETH DARRÈR PLENARI DER AJUNTAMENT DE VIELHA

ETH PLENARI ENTÀ PREMIAR E CASTIGAR ES AMICS E ENEMICS DE PEPITO

TOTES ES CLAUS POLITIQUES E ECONOMIQUES DETH PRUMÈR, D'UN CORRÒP DE PLENARIS, ABANTES DES ELECCIONS QUE PÒDEN HÈR CONTUNHAR A PEPITO O ENTERRÀ-LO COM ALCALDE.

QUINA EI ERA CONNEXION ENTRE AGUEST PLENARI E ERA ENTRADA PERSONAU DE CALBETÓ ENA ORBITA DETH PP D'AZNAR?

QUI A FALTAT EN PLENARI E PERQUÉ?

COM A ACTUAT ERA OPOSICION?

ETH PUNIMENT O PRÈMI TARA FAMILHA SERRANO, DEMPÚS D'AUER DEFENESTRAT CALBETÓ ARA EXSINDICA AMPARO SERRANO.

TOT ETH PLENARI a trauèrs d' "Era Cronica", "Era Editoriau" e ua sucosa "Blagadera".

Resèrva eth tòn exemplar, e lièg-mos abantes que t'ac expliquen.

EXPERIÈNCIES

MIEIS D'INFORMACION E ESCÒLA: QUÉ PASSE?, UN DIARI REALIZAT PER MAINADES E MAINATGES D'EDUCACION INFANTIU E CICLE INICIAU D'EDUCACION PRIMÀRIA

D'ençà de hè catorze ans es alumnes d'Educacion Infantiu e prumèr cicle de Primària deth nòste centre utilizen era premsa escrita e es espacis de notícies televisius coma materiau de trabalh en airau de lengua e elabòren ath long deth cors escolar ua publicacion, eth *Qué passe?*, ua replica d'un diari convencionau. Aguesta non ei per tant ua experiència naua, mès credem que tamb era enguarda d'aguesti ans resulte ua prepausta encara interessanta e valida. Plantejada en començament com ua experiència de trabalh de lengua escrita que sajaue d'apropar es mainades e mainatges as tèxti periodistics, devenguec tanben ua manèra de compartir coneishements mès amples relacionadi tamb eth mon en generau. Eth hèt de trabalhar es notícies, es tèmes d'actualitat o es actes ciutadans permetís ara mainadèra apropà-se de ra sua enguarda as eveniments que conformen era actualitat mès immediata. Tòquen tèmes qu'eri ven coma

sociaument importanti, pr'amor que se'n parle enes telenotícies, es pairs les comenten, gessen en diari o ena ràdio. Son, per tant, hèts 'reus', que passen ena sua vila o en quinsevolh lòc deth mon.

Quinsevolha notícia importanta les apòrte ua grana quantitat d'informacion culturau, sociu, geografica, eca, dera quau son capables d'extrèi-ne çò que tada eri ei mès subergessent. Ei trabalh deth mèstre facilitar que poguen endreça-la, completà-la o amplià-la, que poguen relacionà-la tamb d'audi hèts viscudi, comentà-la, dà-i eth sòn conèisher. Apropà-se ara realitat que mos entore qu'ei ua activitat complèxa, pr'amor qu'aguesta realitat tanben n'ei; de hèt es adultis ac hèm contunhament, cadun de nosati d'enguardes plan desparières. Per tant, trabalhar tamb es mainades e mainatges aguesti tèmes tanben demane ua actuacion respectuosa per part deth mèstre, ja qu'era percepcion qu'es mainatges an dera realitat ei

tanben plan diuèrsa.

Parlar sus tèmes d'actualitat, sus es causes que passen ath nòste torn, qu'ei tostemp un prètzhet collectiu en quau participen toti es alumnes deth grop; era interaccion entre eri resulte en aguest cas imprescindibla. Com ac ei tanben era collaboracion tamb es families, pr'amor que soent era mainadèra interrògue as sòns pairs sus es eveniments, ne demane es detalhs, es causes, o les demane que les acompanyen a veir es activitats d'un musèu o tà un espectacle deth quau s'a parlat fòrça en classe. Dera madeisha manèra ei tanben plan abituau trabalhar en classe sus es notícies qu'es mainatges pòrten de casa o comentar quauque acte culturau o sociu dera ciutat en quau agen participat tamb era sua familia. Es pairs e mairs se ven atau implicadi en un prètzhet educatiu estretament junhut ath que se realize en estudi.

Es diferents notícies e tèmes tractadi ath long deth cors rèsten arremassadi

en diari *Qué Passe?*. Aguesta publicacion conten es principaus seccions de què còste un diari: notícies internacionaus, nacionaus, Catalonha, emplantas locals, espòrts, espectacles, societat, anoncis, programacions televisives, cinema, libres, eca. Enes darrèri ans, e en tot seguir era madeisha metodologia de trabalh, era escòla a realizat tamb es alumnes de cicle iniciu dus brèus programes entara television ath torn de dus tèmes d'actualitat: era mòrt de Franco e era naua monèda europèa, er èuro. Era utilizacion de diuèrsi mieis de comunicacion, premsa escrita e television, qu'empleguen genres e supòrts materials especifics, a ajudat a dinamizar e enriquir er aprentissatge dera lengua, a diuersificar es sues experiències e a aumentar significatiuament es sòns coneishements sus er entorn.

**Roser Pérez Pallarés
e Anna Vinardell Puig**
CEIP Municipal Escola Casas,
Barcelona

CATALONHA DESTINARÀ 1.500 MILIONS TÀ SUBVENCIONAR ES NAUI JADIMENTS D'OCUPACION

Era Conselheria de Trabalh dera Generalitat a artenhut un acòrd tamb era patronau e es sindicats sus era orde que regularà es subvencions entara creacion de lòcs de trabalh enes nomenatadi nauj 'jadiments d'ocupacion'. Eth pressupòst d'ajudes puge enquias 1.500 milions de pessetes.

Eth conselhèr de Trabalh, Ignasi Farreres, afirmèc que se tracte d'ua regulacion "pionèra", que se caracterize pera sua "flexibilitat". Era orde compde tamb eth supòrt des dues organizacions de municipis (FMC e ACM), atau coma des patronaus Foment del Treball e Sefes-Pimec.

Es ajudes poderàn èster sollicitades per entitats, empreses o ajuntaments qu'agen projèctes entara creacion d'ocupacion e se primarà es que siguen mès viables. A compdar dera publicacion dera orde en Diari Oficiu dera Generalitat (DOGC), i aurà un tèrme d'un mes entara presentacion des projèctes.

Es possibles airaus tà recèber ajudes despassen es 19 sectors fixadi pera Comission Europèa en sòn plan entà favo-

rir era ocupacion, pr'amor que s'a incorporat qüestions territorias especificas de Catalonha. En cap de cas non se finançarà eth 100% deth còst deth projècte.

En concret, es airaus a on se subvencionarà era creacion d'ocupacion seràn: es servicis ena vida diadèra, servicis de mielhora deth marc de vida, servicis culturals e de léser, servicis de miei ambient, prevencion de risques laboraus, comunicacions, prevencion de conflictes judiciais, energies renauïbles e alternatiues, atencion tàs families e especiaument tara mainadèra e gent grana, activitats recreatiues, proteccion deth miei naturau e reciclatge de residus municipaus, atau com er estauvi d'energia.

DARRÈR PUNT DETH PACTE TARA OCUPACION

Eth conselhèr Farreres soslinhèc que tamb era regulacion des jadiments d'ocupacion se complète eth desvolopament deth Pacte entara Ocupacion signat per toti es agents socius en Catalonha eth passat 15 de mai.

Farreres hec aguestes declaracions dempús dera amassada deth Conselh de Direccion deth Servici Public d'Ocupacion de Catalonha, a on se dèc lum verda ar acòrd definitiu. Eth conselhèr compareishec deuant des periodistes tamb era secretària d'Ocupacion de Comissions Obreres de Catalunya, Angelina Puig, e eth secretari de Relacions Institucionaus d'UGT de Catalunya, Ciriaco Hidalgo. Un problèma d'orari empedic comparèisher ena madeisha ròda de premsa as representants patronaus, segontes Farreres.

Era representanta de CC.OO., Angelina Puig, se felicitec per acòrd obtingut e cridèc es entitats, empreses e ajuntaments entà que presenten projèctes. Era aprobacion des prepaustes depenarà deth Conselh de Direccion deth Servici Public d'Ocupacion, en quau son representadi era Generalitat, era patronau, es sindicats e es municipis. Puig afirmèc qu'eth nau sistèma permet era "transparéncia e efectivitat" e permeterà acabar tamb era "opacitat" e quauques "actituds perverses" registrades enquia ara.

Peth sòn costat, eth representant d'UGT, Ciriaco Hidalgo, afirmèc qu'er acòrd supòse eth prumèr fruit dera "naua etapa" anonciada peth conselhèr Farreres. Assegurèc que se tracte d'ua orde "innovadora" e soslinhèc eth besonh qu'es administracions donguen ua passada ara creacion d'ocupacion.

MESES LOCAUS D'OCUPACION

Ath delà dera orde, era Generalitat, era patronau e es sindicats arribèren a un acòrd sus era metuda en marcha d'un totau de 32 Meses Locaus d'Ocupacion, que contribuirà ara descentralizacion des politiquas en aguesta matèria. D'aguestes 32, 17 seràn ena província de Barcelona, 9 en Girona, 2 en Lhèida e 4 en Tarragona.

Atau madeish, Farreres informèc dera creacion laguens dera Conselheria d'un grop de trabalh entara integracion des hilats informatics des Oficines de Trabalh dera Generalitat (OTG) e deth Servici Catalan de Collocacion. Eth grop de trabalh serà presidit peth nau director generau d'Ocupacion, Joaquim Ferrer.

Editor e director: Joan-Ramon Colomines-Companyans.
e-mail: jrec@apdo.com

Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Guterrez.

Equip comercial: Ramon Agullo i Teixidor.

Impressio: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI en Vielha.
Tirada: 1000 exemplars.

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA
Aula Europa des Pirineus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manèl Vidal
locau num. 5
Darrèr edifici, Ath cant der Espitau)
25530 Vielha, Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail: vivenciaranesa@ctv.es

ETH DIARI

HUELHETON DE SOSCRIPCION

NÒM E COGNÒMS _____

DOMICILI _____

CP _____ POBLACION _____

Senhalatz tamb ua (x) era modalitat de pagament que vos estimatz:

Recebut per banc o Caisha d'estauvis

Chèc adjunt

Banc / Caisha _____ Domicili dera agència _____

Poblacion dera agència _____

Còdi Banc Còdi Agènc D.C. Num. compde o libreta

____/____/____

Data

Signatura

FAX: 973 64 08 71

Telefon 973 641772

ADREÇA: Carrèr Doctor Manèl Vidal. Locau 5, darrèr der edifici.
25530 VIELHA

FAX _____

TELEFON _____

PAÍS _____

Prètz: 19.720 ptes IVA includit.
Includís: Soscripcion annau (diari, mès 5 especiaus).
Distribucion en casa o recuelhuda en quiosc.
Dehòra dera Val d'Aran
Enviament per corrèu: 7.400 ptes.